

РЕШЕНИЕ

№ 7

гр. Велико Търново , 21.01.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ТРЕТИ ГРАЖДАНСКИ И
ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ** в публично заседание на седемнадесети ноември,
през две хиляди и двадесета година в следния състав:

Председател:	ИЛИЯНА ПОПОВА
Членове:	ГАЛЯ МАРИНОВА МАЯ ПЕЕВА

при участието на секретаря ИНА Д. СТОЯНОВА
като разгледа докладваното от МАЯ ПЕЕВА Въззивно гражданско дело №
20204000500257 по описа за 2020 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С Решение № 77/13.04.2020 г. по гр.д. № 42/2019 г. Окръжен съд Габрово е отхвърлил иска с правно основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 ГПК вр. чл. 280 ЗЗД, предявен от С. П. П. против „Меркурий П и П“ АД с искане да се признае за установено, че „Меркурий П и П“ АД дължи на С. П. П. сумата от 50474,38 лв., представляваща неизплатено трудово възнаграждение за периода м. 12.2016 г. – м. 11.2017 г., като неоснователен и недоказан. Присъдени са разноски.

Против това решение е постъпила въззивна жалба от С. П. П. с оплаквания за неговата неправилност. В жалбата са наведени доводи, че П. е изпълнителен директор на ответното дружество и Председател на Съвета на директорите, като договорът му за управление, от който основава вземанията си, датира от 2007 г. и не е прекъсван до сега. За процесния период работните заплати или възнаграждения са начислени, но не са заплатени, като от

събраните доказателства се установява, че ищецът е полагал труд през това време. Размерът на дължимото възнаграждение се установява от представеното споразумение от 18.12.2017 г. Оспорва се приетото от съда, че договорът за управление и споразуменията към него са недействителни, тъй като според жалбоподателя забраната на чл. 38, ал. 1 ЗЗД в случая не се прилага. На всяка недействителност може да се позовава само представляваният, а не трети лица, съдът също не може служебно да следи за приложението на чл. 38 и чл. 40 ЗЗД, а в конкретния случай дружеството не се е позовало на висяща недействителност по чл. 38 и чл. 40 ЗЗД. Договорът за управление е подписан на 19.11.2007 г. от С. П. в качеството му на Председател на Съвета на директорите, което е в съответствие с разпоредбите на закона и устава. Дори да се приеме, че С. П. не е имал правото да подпише договора за управление през 2007 г., то следва да се приложи правилото на чл. 301 ТЗ, тъй като 13 години дружеството не е възразило срещу този договор.

Моли съда да отмени постановеното решение и вместо него да постанови друго, с което предявените искиве бъдат уважени. Претендират се разноси.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК въззиваемата страна е депозирала отговор, с който се заема становище, че постановеното първоинстанционно решение е правилно и обосновано, поради което жалбата следва да се остави без уважение.

Настоящият състав, като взе предвид наведените в жалбата оплаквания, становищата на страните и като прецени събраните по делото доказателства, приема за установено следното:

Въззивната жалба е подадена в срок, от надлежна страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което се явява процесуално допустима и следва да се разгледа по същество.

При извършване на проверката по чл. 269 ГПК настоящият състав констатира, че оспореното съдебно решение не страда от пороци, водещи до неговата нищожност — постановено е от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, в писмена форма, с разбираемо изложени

аргументи, подписано от председателя на състава. При извършената проверка въззивният съд констатира, че съдебното решение е допустимо. Възражението на жалбоподателя, че съдът се е произнесъл по непредявен иск, тъй като основанието на претенцията е приложеното споразумение от 2018 г., с нотариална заверка на подписите, неоспорено от ответника, а съдът е разглеждал освен валидността на споразумението, още и на договора за управление от 2007 г., приети от него за недействителни, не може да бъде споделено. В заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК С. П. е посочил, че претендира сумата като трудови възнаграждения и ДМС, удостоверени в нотариално заверено споразумение. Заповедта е издадена от заповедния съд за сумата 50474,38 лв., представляваща вземане за трудово възнаграждение и ДМС за периода м. 12.2016 г. – м. 11.2017 г., удостоверено в документ по чл. 417 ГПК – споразумение от 18.12.2017 г., с нотариална заверка на подписите. На така издадената заповед ответникът е възразил, като е мотивирал депозираното пред заповедния съд възражение с довода, че не дължи изпълнение на вземането, тъй като между дружеството и кредитора С. П. не е било налице трудово правоотношение за този период, за което е издадено споразумението, като с оглед на това, че споразумението не е известно на дружеството, тъй като е подписано и за двете страни само и единствено от П., е поискал спиране на изпълнението. Предвид така наведените оспорвания, в исковата молба ищецът е развил основанието на сключеното споразумение, като се е позовал на договор за управление от 19.11.2007 г., третиран от него като трудов договор. В съдебно заседание, преди доклада на съда, изрично е посочил основанието за предявения иск – договорът за управление, споразумението от 18.12.2007 г. и заповедта за допълнително материално стимулиране. Ответникът в срока за отговор е оспорил наличието на трудово правоотношение, както и наличието на валидно действащ договор за възлагане на управление. При така изложените от страните твърдения и възражения, включително и тези, изложени в заповедното производство, съгласно задължителните разяснения, дадени в т. 11а от ТР4/18.06.2014 г. на ОСГТК на ВКС, решаващият състав е обсъдил действителността на представеното споразумение, изследвал е съществуващите отношения между страните по него, с което е заел становище по всички наведени факти и връзки между тях, и твърдяни правни последици. С оглед на това, настоящият състав счита обжалваното решение за

допустимо, поради което следва да пристъпи към решаване на спора по същество, съгласно чл. 271, ал. 1 ГПК.

Окръжен съд Габрово е сезиран с искова молба от С. П. П. против „Меркурий П и П“ АД, гр. Габрово за приемане за установено, че в полза на ищеца съществува вземане от ответното дружество за сумата 50474,38 лв., ведно със законната лихва от датата на заявлението, за която е издадена заповед по реда на чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 185/2018 г. на РС Габрово. Изложени са обстоятелства, че сумата представлява неплатено трудово възнаграждение за периода м. 12.2016 г. – м. 11.2017 г. включително. С оглед на подаденото възражение от „Меркурий П и П“ АД е уточнено, че сумата се дължи въз основа на договор за управление от 2007 г., който не е прекъсван до момента и в различни периоди от време към него са сключвани анекси за повишаване на възнаграждението му. Работните заплати са начислени, но не са изплатени. С уточняваща молба, с оглед дадените указания за естеството на правоотношенията между страните, ищецът е посочил, че договорът за управление от 19.11.2007 г. е трудов договор, независимо от наименованието му, но ако не се приеме становището за трудов договор, сумата се претендира по същия договор, квалифициран като граждански.

С отговора на исковата молба ответникът е оспорил иска като излага довод, че в представеното споразумение, сключено между „Меркурий П и П“ АД, представлявано от С. П. и самия С. П. се сочи, че дружеството дължи на П. брутно трудово възнаграждение и ДМС, без между тях да съществува трудово правоотношение. Не оспорва обстоятелството, че ищецът е бил член на съвета на директорите на дружеството и негов представляващ, но с него не е сключван трудов договор, както и за претендирания период няма валидно действащ договор за възлагане на управление. Оспорени са приложеното допълнително споразумение и заповед, удостоверяващи задължения за ДМС, като сключени въз основа на несъществуващо трудово правоотношение и като съставени в момента на завеждане на исковата молба, с цел да удостоверят твърдяните вземания.

С обжалваното решение съдът е приел, че представеният договор за управление е недействителен, като сключен в нарушение на разпоредбата на чл. 244, ал. 4 и ал. 7 ТЗ вр. чл. 38 ЗЗД, тъй като е подписан от ищеца в

качеството му на Председател на Съвета на директорите на „Меркурий П и П“ АД, от една страна, и от друга страна, в лично качество, без Съвета на директорите да му е дал правомощия да договаря сам със себе си. Със същите аргументи е прието за недействително и споразумението, приложено към заповедното производство, а по отношение на допълнителното споразумение и заповед, подписани от името на ответното дружество от ищеца в качеството му на изпълнителен директор е прието, че не е доказано извършването на посочените в тях действия. По тези съображения съществуването на твърдяните вземания е изцяло отречено от съда.

Представените по делото документи и събрани доказателства са подробно анализирани от първостепенния съд, като установеното от фактическа страна не се променя с представените пред въззивния съд документи, публично огласени в Търговския регистър. Към исковата молба е приложен договор за възлагане на управление от 19.11.2007 г., сключен между „Меркурий П и П“ АД, представлявано от Председателя на Съвета на директорите С. П. П., от една страна, и С. П. П., от друга страна, по силата на който дружеството – доверител възлага, а С. П. като довереник приема да управлява и представлява „Меркурий П и П“ АД, в съответствие с действащата нормативна уредба, решенията на общото събрание и на съвета на директорите, съгласно устава на дружеството и съобразно клаузите на този договор. Срокът на същия е за периода, в който довереникът е изпълнителен член на съвета на директорите на дружеството. В договора е посочено, че доверителят приема разработената от довереника бизнес програма на дружеството за целия срок на договора и конкретно за всяка година, контролира дейността на довереника, а последният се задължава да организира текущата работа на дружеството, като съгласно чл. 6.5 от договора взема самостоятелни решения по оперативното управление, за които своевременно дава отчет на доверителя. В чл. 7 е определено възнаграждение в размер на 520 лв., което се изплаща ежемесечно по графика за изплащане на заплатите в дружеството. Приложена е Заповед № С-04/06.11.2017 г., подписана от С. П. като изпълнителен директор, в която е заповядано да се изплати на С. П. като изпълнителен директор под формата на допълнително материално стимулиране за м. 10.2017 г. сумата от 50000 лв. във връзка с успешното консултиране, относно безпроблемното разделяне на дружеството

и положени допълнителни часове високо квалифициран труд. Приложено е допълнително споразумение към тази заповед с дата 06.11.2017 г., подписано от С. П. като изпълнителен директор на „Меркурий П и П“ АД, и С. П. в лично качество, в което споразумение е посочено основно трудово възнаграждение 48113,19 лв., допълнителни възнаграждения с постоянен характер – за продължителна работа 6 % и периодичност на изплащане – месечно, за м. 10.2017 г. Представени са рекапитулации за начислявани суми, без данни за съставител и подпис. Въз основа на тези документи е представена справка за начислени и неизплатени работни заплати на С. П. за периода м. 07.2017 г. – м. 12.2017 г., подписана от С. П., в която е вписана чиста сума за получаване 46390,26 лв., както и справка за начислени и неизплатени работни заплати на С. П. от 12.04.2019 г., подписана от съставителя В. М. и изп. директор С. П., в която е вписана чиста сума за получаване 4080,66 лв. Представена е справка от 12.04.2019 г. за начислени неизплатени работни заплати на С. П. за периода от м. 10.2016 г. до м. 12.2016 г., подписана от съставител В. М. и изп. директор С. П., в която е вписана чиста сума за получаване 2050,71 лв. От приложената справка за всички трудови договори при ответното дружество, издадена на 05.06.2019 г. от НАП се установява, че трудовия договор, сключен между дружеството и В. М., е прекратен на 20.06.2016 г., като до този момент тя е заемала длъжността заместник главен счетоводител. Представени са справки за периодите от 01.11.2016 г. до 01.12.2017 г., издадени от НАП, от които се установяват сключените трудови договори, между които трудов договор с ищеца не фигурира.

От представените справки за осигурителен доход от НАП се установява, че за 2015 г. и за 2016 г. ищецът е осигуряван с код на вид осигурен 10 – за изпълнители по договори за управление и контрол на търговски дружества, върху осигурителен доход от м. 06.2016 г. насетне – 872 лв. месечно.

За изясняване на обстоятелствата по делото е изслушана съдебно икономическа експертиза, която установява, че за периода няма начислено трудово възнаграждение на С. П. в дружеството, няма изплатено такова, няма регистриран трудов договор, не фигурира в разчетно – платежните ведомости и с код на вид осигурен 10 – осигурени по договор за управление и контрол. В

процесния период има деклариран данни в НАП за осигурителен доход, начислени осигуровки и данък, като данните са деклариран с КЕП с автор С. П., като по отношение на останалите служители на дружеството декларациите са подавани с КЕП на главния счетоводител Наташа Борисова.

За установяване на обстоятелството, че за претендирания период ищецът е полагал труд са приложени протокол за прихващане от 16.02.2017 г. между „Меркурий Производство и Пакетаж“ АД и „Меркурий П и П“ АД, подписан от С. П. като изпълнителен директор на „Меркурий П и П“ АД, платежни нареждания за плащане към бюджета с наредител „Меркурий Производство и Пакетаж“, ревизионен акт от 30.10.2017 г. и изготвена жалба от адвокат против него. Разпитана е св. К. П.а, бивша съпруга на ищеца, член на Съвета на директорите на „Меркурий П и П“ АД и работеща по трудов договор като финансов контрол. Според нея договорката между двете фамилии, учредили акционерното дружество, е била да получават ежемесечно възнаграждения в приличен размер, а при добър финансов резултат – и ДМС, определено от двамата изпълнителни директори. Същата е възприела, че С. П. е провел преговори с наемател за предварително изплащане на наемните вноски, за покриване на събраните задължения към НОИ и НАП, благодарение на които дружеството е изчистило задълженията си към тези институции. Свидетелката е запозната с ревизионния акт, обжалван пред съда, сумите по който са значително редуцирани. Същата като член на съвета на директорите не е получавала възнаграждение, тъй като уговорката била членовете да не получават такива.

Със заявление от 25.01.2018 г. е предприето действие от С. П. по снабдяване със заповед за изпълнение по реда на чл. 417 ГПК, за което е издадена Заповед за изпълнение № 782/08.02.2018 г. по реда на чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 185/2018 г. на РС Габрово, за сумите: главница – 50474,38 лв., представляваща вземане за трудово възнаграждение и ДМС за периода м. 12.2016 г. – м. 11.2017 г., удостоверено в документ по чл. 417 ГПК – споразумение от 18.12.2017 г. с нотариално заверени подписи, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 25.01.2018 г. до погасяването ѝ. По повод на подаденото възражение за недължимост на сумата, поради това, че за периода не е било налице трудово правоотношение, на заявителя са дадени указания за завеждане на иск относно вземането си, с правно основание чл.

Към въззивната жалба са представени документи, публично достъпни в Търговския регистър, а именно протокол № 1 от 12.07.2006 г. от заседание на Съвета на директорите на „Меркурий П и П“ АД, в който са избрани за изпълнителни директори П. П. и К. П.а и СД е възложил на своя председател С. П. да сключи договори за възлагане на управлението с избраните изпълнителни директори, протокол от 19.11.2007 г. от заседание на Съвета на директорите на „Меркурий П и П“ АД, на което С. П. е избран за изпълнителен член на Съвета на директорите и представляващ „Меркурий П и П“ АД. Обстоятелството, че през 2010 г. С. П. за кратко е бил освободен като член на Съвета на директорите, като след това отново е избран за такъв, се установява от вписванията в Търговския регистър.

При тази фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Предявен е иск с правно основание чл. 422 ГПК вр. чл. 365 ЗЗД вр. чл. 244, ал. 4 и ал. 7 ТЗ вр. чл. 280 ЗЗД за съществуване на вземането по издадената заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист въз основа на документ – споразумение с нотариална заверка на подписите. Въпреки непрецизно поставената правна квалификация, решаващият състав е съобразил всички относими правни норми към предявения иск. Безспорно е издадена заповед за незабавно изпълнение въз основа на документ – споразумение с нотариална заверка на подписите, което има характера на спогодба по смисъла на чл. 365 ЗЗД, доколкото съдържа уговорка за удължен срок за изпълнение по съществуващо правоотношение между страните за заплащане на възнаграждение, определено като трудово в документа. Съществуването на вземането е оспорено от дружеството – длъжник в заповедното производство, като се сочи, че за периода, визиран в споразумението, не е било налице трудово правоотношение, нито правоотношение по договор за управление /недействителност на договора за спогодба по чл. 26, ал. 2, пр. 4 ЗЗД/ и споразумението не е известно на дружеството, тъй като е подписано за двете страни само и единствено от С. П. /довод за недействителност на договора на основание чл. 38, ал. 1 ЗЗД/.

Безспорно споразумението от 18.12.2017 г. е подписано от С. П. като

изпълнителен директор на „Меркурий П и П“ АД, и С. П. в лично качество. Постановките на цитираното във въззивната жалба ТР 3/15.11.2013 г. относно неприлагане забраната на чл. 38, ал. 1 ЗЗД при органното представителство не могат да намерят приложение в случая, тъй като те касаят външните отношения на юридическото лице при договарянето му с трети лица. В случая се касае до вътрешни отношения между акционерното дружество и неговия представляващ, в който случай в ТЗ липсва уредба относно възможността представляващия да договаря сам със себе си, и при какви условия се случва това. При липса на изрична правна норма, уреждаща този вид отношения, следва да се приложат по аналогия разпоредбите на ЗЗД относно представителната власт, включително и разпоредбата на чл. 38, ал. 1 ЗЗД /чл. 46, ал. 2 ЗНА/. Съгласно последната представителят не може да договаря от името на представлявания лично със себе си, освен ако представляваният е дал съгласието си за това. Тази норма съответства и на принципното положение, предвидено в ТЗ относно възлагането на управлението на акционерното дружество с решение на колективен орган, в случая на съвета на директорите, който следва да формира воля както по възлагането на управление на конкретно лице и сключване на договор с него, така и по възнаграждението, което му се следва /чл. 244, ал. 4 и ал. 7 ТЗ/. В подобен смисъл е и предвиденото в чл. 36, ал. 2 от Устава на дружеството, съгласно която норма отношенията между дружеството и изпълнителен член на Съвета на директорите се уреждат с договор за възлагане на управлението, който се сключва в писмена форма от името на дружеството чрез Съвета на директорите. С оглед на това, при сключването както на договор за управление, така и на друг вид договор, включително и на договор за спогодба, със страни акционерното дружество и неговия представляващ в лично качество, трябва да е налице съгласие на колективния орган, каквото в случая не е налице. На представеното споразумение пред заповедния съд ответното дружество е възразило, като е оспорило същото, с което липсва потвърждаване на волята за сключването му, поради което изводът за недействителност на соченото споразумение с нотариална заверка на подписа, направен от решаващия състав, се явява съответен на закона.

Що се касае до наведеното правоотношение, предмет на предоговаряне със споразумението, за което е съставен приложения договор

за управление, настоящият състав споделя напълно съображенията на първостепенния съд относно естеството му – договора няма характера на трудов, същият има мандатен характер /приета е бизнес програма, разработена от довереника, предоставена му е възможност да сформира екип на работа, като довереникът сам организира дейността си и не е поставен в йерархическа зависимост спрямо доверителя/, при което регламентацията му се извършва по реда на гражданското и търговското право. Договорът за управление е сключен между дружеството, представлявано от С. П., от една страна, и С. П., от друга страна, без да има данни Съветът на директорите да му е дал мандат за това, видно от приложения протокол от 19.11.2007 г., на която дата Съвета е избрал П. за изпълнителен член и представляващ дружеството. Няма данни Съвета да е определил и възнаграждение за тази дейност, съгласно изискванията на чл. 244, ал. 4 ТЗ и чл. 33, ал. 1, т. 2 от Устава на дружеството. При липса на воля на колективния орган, обективизирана в приетите от него решения, за сключване на договор за управление от С. П. като представляващ дружеството, и същото лице в лично качество, с определяне на основните параметри по договора, по изложените по-горе съображения относно приложимост на забраната на чл. 38, ал. 1 ЗЗД, представеният договор за управление се явява недействителен и не може да порожи желаните правни последици. Същото важи и за допълнителното споразумение за заплащане на ДМС, подписано отново от ищеца като изпълнителен директор, от една страна, и него в лично качество. По отношение на заплащането на допълнителна сума св. П.а разказва, че практиката в дружеството е двамата изпълнителни директори въз основа на финансовия резултат да вземат съвместно решение за заплащане на ДМС и неговия размер, което е в противоречие с издадената заповед от 06.11.2017 г., подписана от С. П., за заплащане на ДМС за м. 10.2017 г. на С. П. за успешно свършена работа. При тези данни не може да се обоснове извода, че ответното дружество по съответния ред е взело решения за заплащане на месечно и допълнително възнаграждение, с оглед на което поддържаното твърдение в жалбата, че размерът на възнаграждението се установява от приложените писмени доказателства, не може да бъде споделено. При липса на взето решение от Съвета на директорите за заплащане на възнаграждение на ищеца е без значение положения труд или постигнат резултат, тъй като съдът не може да замести волята на колективния орган и да определи такова.

Не може да бъде споделен и доводът, че договорът за управление следва да се счита потвърден от дружеството на основание чл. 301 ТЗ, тъй като от 2007 г. то не е възразило против този договор, тъй като цитираната норма засяга отношения между търговеца и трети лица при сключване на търговски сделки, видно от систематичното ѝ място, и не може да намери съответно приложение. С оглед на това, че договорите, на които ищецът основава вземането си, се явяват недействителни, въз основа на същите за страните не могат да възникнат твърдяните права и задължения, включително и задължението за ответното дружество да заплати сочените възнаграждения на ищеца. По така изложените съображения настоящият състав счита, че предявеният иск за установяване съществуването на вземане в полза на ищеца против ответното дружество се явява неоснователен и недоказан, последица от което е отхвърлянето му като такъв.

До същият правен извод е достигнал и първостепенният съд, към чиито мотиви като правилни, аргументирани в съответствие с материалния закон и на основание чл. 272 ГПК настоящата инстанция препраща. Това налага потвърждаване на обжалваното решение.

При този изход на делото ответникът по жалба има право на разноски, но в съдебно заседание процесуалният представител на същия е заявил, че не претендира такива.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 77/13.04.2020 г., постановено по гр. д. № 42/2019 г. на Окръжен съд Габрово.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____